

А. С. Сердюк, І. В. Соколенко (Ін-т математики НАН України, Київ)

serdyuk@imath.kiev.ua, sokol@imath.kiev.ua

Наближення інтерполяційними тригонометричними поліномами в метриках просторів L_p на класах періодичних цілих функцій

Встановлено асимптотичні рівності для точних верхніх меж наближень інтерполяційними тригонометричними поліномами з рівномірними розподілом вузлів інтерполяції $x_k^{(n-1)} = \frac{2k\pi}{2n-1}$, $k \in \mathbb{Z}$, у метриках просторів L_p , $1 \leq p \leq \infty$, на класах 2π -періодичних функцій, які зображуються у вигляді згорток функцій φ , $\varphi \perp 1$, що належать одиничній кулі з простору L_1 із фіксованими твірними ядрами, у яких модулі коефіцієнтів Фур'є $\psi(k)$ задовольняють умову $\lim_{k \rightarrow \infty} \psi(k+1)/\psi(k) = 0$. Аналогічні оцінки встановлено і на класах r -диференційовних функцій W_1^r при швидко зростаючих показниках гладкості r ($r/n \rightarrow \infty$).

А. С. Сердюк, И. В. Соколенко

Приближение интерполяционными тригонометрическими полиномами в метриках пространств L_p на классах периодических целых функций

Получены асимптотические равенства для точных верхних граней приближений интерполяционными тригонометрическими полиномами с равномерным распределением узлов интерполяции $x_k^{(n-1)} = \frac{2k\pi}{2n-1}$, $k \in \mathbb{Z}$, в метриках пространств L_p , $1 \leq p \leq \infty$, на классах 2π -периодических функций, представимых в виде сверток функций φ , $\varphi \perp 1$, принадлежащих единичному шару пространства L_1 , с фиксированными производящими ядрами, у которых модули коэффициентов Фурье $\psi(k)$ удовлетворяют условию $\lim_{k \rightarrow \infty} \psi(k+1)/\psi(k) = 0$. Аналогичные оценки получены и на классах r -дифференцируемых функций W_1^r при быстро возрастающих показателях гладкости r ($r/n \rightarrow \infty$).

A. S. Serdyuk, I. V. Sokolenko

Approximation by interpolation trigonometric polynomials in metrics of the spaces L_p on the classes of periodic entire functions

We obtain the asymptotic equalities for the least upper bounds of approximations by interpolation trigonometric polynomials with the equidistant nodes $x_k^{(n-1)} = \frac{2k\pi}{2n-1}$, $k \in \mathbb{Z}$, in metrics of the spaces L_p on classes of 2π -periodic functions, representable as convolutions of functions φ , $\varphi \perp 1$, which belongs to the unit ball of the space L_1 , and fixed generating kernels in the case where modules of their Fourier coefficients $\psi(k)$ satisfy the condition $\lim_{k \rightarrow \infty} \psi(k+1)/\psi(k) = 0$. We obtain similar estimates on the classes of r -differentiable functions W_1^r for the quickly increasing exponents of smoothness r ($r/n \rightarrow \infty$).

Нехай L_p , $1 \leq p < \infty$, — простір 2π -періодичних сумовних у p -му степені на $[0, 2\pi)$ функцій f зі стандартною нормою $\|f\|_p = \left(\int_0^{2\pi} |f(t)|^p dt \right)^{1/p}$; L_∞ — простір 2π -періодичних вимірних і суттєво обмежених функцій f з нормою $\|f\|_\infty = \operatorname{ess\,sup}_t |f(t)|$; C — простір 2π -періодичних неперервних функцій f , у якому норма задається рівністю $\|f\|_C = \max_t |f(t)|$.

Позначимо через $C_{\bar{\beta},1}^\psi$ класи 2π -періодичних функцій f , які зображуються у вигляді згортки

$$f(x) = \frac{a_0}{2} + \frac{1}{\pi} \int_0^{2\pi} \Psi_{\bar{\beta}}(x-t)\varphi(t)dt, \quad a_0 \in \mathbb{R}, \quad (1)$$

в якій $\varphi \perp 1$, $\|\varphi\|_1 \leq 1$, а $\Psi_{\bar{\beta}}(\cdot)$ — ядра вигляду

$$\Psi_{\bar{\beta}}(t) = \sum_{k=1}^{\infty} \psi(k) \cos\left(kt - \frac{\pi\beta_k}{2}\right), \quad \beta_k \in \mathbb{R}, \quad \psi(k) > 0, \quad (2)$$

$$\sum_{k=1}^{\infty} \psi(k) < \infty. \quad (3)$$

Якщо послідовності $\bar{\beta} = \{\beta_k\}_{k=1}^{\infty}$ є стаціонарними послідовностями, тобто $\beta_k = \beta$, $k \in \mathbb{N}$, $\beta \in \mathbb{R}$, то класи $C_{\bar{\beta},1}^\psi$ позначатимемо через $C_{\beta,1}^\psi$.

Якщо $\psi(k) = k^{-r}$, $r > 1$, то класи $C_{\bar{\beta},1}^\psi$ та $C_{\beta,1}^\psi$ позначатимемо, відповідно, через $W_{\bar{\beta},1}^r$ і $W_{\beta,1}^r$. Останні класи є відомими класами Вейля-Надя. Якщо $r \in \mathbb{N}$ і $\beta = r$, то класи $W_{\beta,1}^r$ є класами W_1^r — 2π -періодичних функцій, що мають абсолютно неперервні похідні до $(r-1)$ -го порядку включно і такі, що їх r -та похідна належить одиничній кулі простору L_1 (тобто $\|f^{(r)}\|_1 \leq 1$).

Якщо $\psi(k) = e^{-\alpha k^r}$, $\alpha > 0$, $r > 0$, класи $C_{\bar{\beta},1}^\psi$ і $C_{\beta,1}^\psi$ будемо позначати через $C_{\bar{\beta},1}^{\alpha,r}$ та $C_{\beta,1}^{\alpha,r}$, відповідно. Останні класи називають іноді класами узагальнених інтегралів Пуассона.

У даній роботі розглядатимуться класи $C_{\bar{\beta},1}^\psi$ за умови, що послідовність $\psi(k) > 0$ така, що

$$\lim_{k \rightarrow \infty} \frac{\psi(k+1)}{\psi(k)} = 0. \quad (4)$$

Як випливає з [1, с. 139-145], класи $C_{\bar{\beta},1}^\psi$ за виконання умови (4) складаються із функцій, які допускають регулярне продовження в усю комплексну площину, тобто складаються із цілих функцій. З іншого боку, як показано в [2, с. 1703], для того, щоб функція f належала до множини усіх дійснозначних на дійсній осі цілих функцій, необхідно і достатньо, щоб вона могла бути зображена згорткою вигляду (1) у якій $\varphi \in L_1$, а коефіцієнти $\psi(k)$ ядра $\Psi_{\bar{\beta}}$ вигляду (2) задовольняли умову (4).

Нехай $f \in C$. Через $\tilde{S}_{n-1}(f; x)$ позначатимемо тригонометричний поліном порядку $n-1$, що інтерполює $f(x)$ у рівномірно розподілених вузлах $x_k^{(n-1)} = \frac{2k\pi}{2n-1}$, $k \in \mathbb{Z}$, тобто такий, що

$$\tilde{S}_{n-1}(f; x_k^{(n-1)}) = f(x_k^{(n-1)}), \quad k \in \mathbb{Z}.$$

Порядкові оцінки збіжності інтерполяційних поліномів $\tilde{S}_{n-1}(f; \cdot)$ до f в метриках просторів C і L_p , що виражались в термінах послідовностей найкращих наближень функцій в C і L_p , одержані у роботах [3, 4].

Розглянемо величину

$$\tilde{\mathcal{E}}_n(C_{\beta,1}^\psi)_{L_p} = \sup_{f \in C_{\beta,1}^\psi} \|f(\cdot) - \tilde{S}_{n-1}(f; \cdot)\|_p. \quad (5)$$

У даній роботі будуть встановлені асимптотично точні оцінки величин (5) при $n \rightarrow \infty$ для довільних $1 \leq p \leq \infty$, $\beta_k \in \mathbb{R}$ і $\psi(k)$ таких, що задовольняють умову (4).

При $p = 1$ асимптотична поведінка величин вигляду (5) при $n \rightarrow \infty$ в залежності від тих чи інших обмежень на послідовності $\psi(k)$ та β_k досліджувалась у роботах [5–8]. Зокрема у [6, с. 994] за виконання умови (4) для довільних $\beta_k \in \mathbb{R}$ встановлено асимптотичну рівність

$$\tilde{\mathcal{E}}_n(C_{\beta,1}^\psi)_{L_1} = \frac{16}{\pi^2} \psi(n) + O(1) \left(\frac{\psi(n)}{n} + \sum_{k=n+1}^{\infty} \psi(k) \right), \quad (6)$$

в якій $O(1)$ рівномірно обмежена відносно усіх розглядуваних параметрів.

Крім того, у роботі [9, с. 279-280] отримано результати, з яких випливає, що за виконання умови (4) при довільних $\beta_k \in \mathbb{R}$ має місце асимптотична рівність

$$\tilde{\mathcal{E}}_n(C_{\beta,1}^\psi)_{L_\infty} = \frac{2}{\pi} \psi(n) + O(1) \sum_{k=n+1}^{\infty} \psi(k), \quad (7)$$

в якій $O(1)$ — величина, рівномірно обмежена відносно усіх розглядуваних параметрів.

Питання про асимптотичну поведінку величин $\tilde{\mathcal{E}}_n(C_{\beta,1}^\psi)_{L_p}$, $\beta_k \in \mathbb{R}$, за виконання умови (4) при $1 < p < \infty$ залишалось відкритим.

Основним результатом є наступне твердження.

Теорема 1. *Нехай $1 \leq p \leq \infty$, $\beta_k \in \mathbb{R}$, а $\psi(k) > 0$ задовольняє умову (3). Тоді при всіх $n \in \mathbb{N}$ має місце оцінка*

$$\tilde{\mathcal{E}}_n(C_{\beta,1}^\psi)_{L_p} = \frac{2^{1-\frac{1}{p}}}{\pi^{1+\frac{1}{p}}} \|\cos t\|_p^2 \psi(n) + O(1) \left(\frac{\psi(n)}{n} + \sum_{\nu=n+1}^{\infty} \psi(\nu) \right), \quad (8)$$

в якій $O(1)$ — величина, рівномірно обмежена відносно усіх розглядуваних параметрів. Якщо, крім того, $\psi(k)$ задовольняє умову (4), то оцінка (8) є асимптотичною при $n \rightarrow \infty$ рівністю.

Доведення. Згідно з формулою (9) роботи [6] для довільної функції f з класу $C_{\beta,1}^\psi$ в кожній точці $x \in \mathbb{R}$ виконується рівність

$$\begin{aligned} \tilde{\rho}_n(f; x) &= f(x) - \tilde{S}_{n-1}(f; x) = \\ &= \frac{2}{\pi} \psi(n) \sin \frac{2n-1}{2} x \int_0^{2\pi} \sin \left(nt - \frac{x}{2} + \frac{\pi\beta_n}{2} \right) \varphi(t) dt + \tilde{r}_{n+1}(f; x), \end{aligned} \quad (9)$$

в якій

$$\tilde{r}_{n+1}(f; x) := \frac{1}{\pi} \int_0^{2\pi} \sum_{\nu=n+1}^{\infty} \psi(\nu) \left(\cos \left(\nu(t-x) + \frac{\pi\beta_\nu}{2} \right) - \bar{\omega}_\nu(x; t) \right) \varphi(t) dt, \quad (10)$$

де функції $\bar{\omega}_\nu(x; t)$, $\nu = n, n+1, \dots$ означаються за допомогою формул

$$\bar{\omega}_{m(2n-1)+k}(x; t) = \cos \left(m(2n-1)t + k(t-x) + \frac{\pi\beta_{m(2n-1)+k}}{2} \right),$$

$$m \in \mathbb{N}, \quad k = 0, \pm 1, \dots, \pm(n-1). \quad (11)$$

Із (10) і () випливає, що для довільних $1 \leq p \leq \infty$ і $f \in C_{\bar{\beta},1}^{\psi}$ має місце оцінка

$$\|\tilde{r}_{n+1}(f; \cdot)\|_p \leq \frac{2}{\pi} \left\| \int_0^{2\pi} \sum_{\nu=n+1}^{\infty} \psi(\nu) |\varphi(t)| dt \right\|_p \leq \frac{2^{1+\frac{1}{p}}}{\pi^{1-\frac{1}{p}}} \sum_{\nu=n+1}^{\infty} \psi(\nu) \leq 2 \sum_{\nu=n+1}^{\infty} \psi(\nu). \quad (12)$$

Згідно з формулами () і (12) для довільних $1 \leq p \leq \infty$, $\bar{\beta} = \{\beta_k\}_{k=1}^{\infty}$, $\beta_k \in \mathbb{R}$, і $\psi(k) > 0$, що задовольняють умову (3), виконується оцінка

$$\tilde{\mathcal{E}}_n(C_{\bar{\beta},1}^{\psi})_{L_p} = \frac{2}{\pi} \psi(n) A_n(p) + O(1) \sum_{\nu=n+1}^{\infty} \psi(\nu), \quad (13)$$

в якій

$$A_n(p) = A_n(p; \bar{\beta}) := \sup_{\substack{\|\varphi\|_1 \leq 1 \\ \varphi \perp 1}} \left\| \sin \frac{2n-1}{2} x \int_0^{2\pi} \sin \left(nt - \frac{x}{2} + \frac{\pi\beta_n}{2} \right) \varphi(t) dt \right\|_p. \quad (14)$$

Дослідимо асимптотичну поведінку величин $A_n(p)$, $1 \leq p \leq \infty$, при $n \rightarrow \infty$.

З цією метою встановимо істинність наступної двосторонньої оцінки:

$$\frac{1}{2} \|\Phi_{n,\pi\beta_n}(x)\|_p \leq A_n(p) \leq \frac{1}{2} \sup_{\theta \in \mathbb{R}} \|\Phi_{n,\theta}(x)\|_p, \quad n \in \mathbb{N}, \quad 1 \leq p \leq \infty, \quad (15)$$

в якій

$$\Phi_{n,\theta}(x) := \cos \left(nx - \frac{\theta}{2} \right) g_{\theta}(x) + \sin \left(nx - \frac{\theta}{2} \right) h_{\theta}(x), \quad \theta \in \mathbb{R}, \quad (16)$$

$$g_{\theta}(x) := 1 - \cos(x - \theta), \quad (17)$$

$$h_{\theta}(x) := -\sin(x - \theta). \quad (18)$$

Для знаходження необхідної оцінки зверху величини $A_n(p)$ скористаємось узагальненою нерівністю Мінковського

$$\left\| \int_0^{2\pi} f(\cdot, u) du \right\|_p \leq \int_0^{2\pi} \|f(\cdot, u)\|_p du, \quad 1 \leq p \leq \infty, \quad (19)$$

(див. [10, с. 395]).

Згідно з (14) і (19)

$$\begin{aligned} A_n(p) &\leq \sup_{\substack{\|\varphi\|_1 \leq 1 \\ \varphi \perp 1}} \int_0^{2\pi} \left\| \sin \frac{2n-1}{2} x \sin \left(nt - \frac{x}{2} + \frac{\pi\beta_n}{2} \right) \right\|_p \varphi(t) dt \leq \\ &\leq \sup_{\theta \in \mathbb{R}} \left\| \sin \frac{2n-1}{2} x \sin \left(-\frac{x}{2} + \frac{\theta}{2} \right) \right\|_p. \end{aligned} \quad (20)$$

Оскільки при будь-якому $\theta \in \mathbb{R}$

$$\begin{aligned} \sin \frac{2n-1}{2}x \sin \left(-\frac{x}{2} + \frac{\theta}{2} \right) &= \frac{1}{2} \left(\cos \left(nx - \frac{\theta}{2} \right) - \cos \left((n-1)x + \frac{\theta}{2} \right) \right) = \\ &= \frac{1}{2} \left(\cos \left(nx - \frac{\theta}{2} \right) (1 - \cos(x - \theta)) - \sin \left(nx - \frac{\theta}{2} \right) \sin(x - \theta) \right) = \frac{1}{2} \Phi_{n,\theta}(x), \end{aligned} \quad (21)$$

то в силу () і ()

$$A_n(p) \leq \frac{1}{2} \sup_{\theta \in \mathbb{R}} \|\Phi_{n,\theta}(x)\|_p. \quad (22)$$

Оцінимо знизу величину $A_n(p)$. Для цього розглянемо при кожному $n \in \mathbb{N}$ і достатньо малому $\delta > 0$ ($\delta < \frac{\pi}{n}$) 2π -періодичну функцію $\varphi_{n,\delta}(t)$ таку, що на $[-\frac{\delta}{2}, 2\pi - \frac{\delta}{2}]$ задається за допомогою рівностей

$$\varphi_{n,\delta}(t) = \begin{cases} \frac{1}{2\delta}, & t \in (-\frac{\delta}{2}, \frac{\delta}{2}) \\ -\frac{1}{2\delta}, & t \in (\frac{\pi}{n} - \frac{\delta}{2}, \frac{\pi}{n} + \frac{\delta}{2}) \\ 0, & t \in [-\frac{\delta}{2}, 2\pi - \frac{\delta}{2}] \setminus \{(-\frac{\delta}{2}, \frac{\delta}{2}) \cup (\frac{\pi}{n} - \frac{\delta}{2}, \frac{\pi}{n} + \frac{\delta}{2})\}. \end{cases} \quad (23)$$

Оскільки $\|\varphi_{n,\delta}\|_1 \leq 1$ і $\varphi_{n,\delta} \perp 1$, то, як випливає з (14)

$$A_n(p) \geq \left\| \sin \frac{2n-1}{2}x \int_0^{2\pi} \sin \left(nt - \frac{x}{2} + \frac{\pi\beta_n}{2} \right) \varphi_{n,\delta}(t) dt \right\|_p. \quad (24)$$

В силу (23)

$$\begin{aligned} \int_0^{2\pi} \sin \left(nt - \frac{x}{2} + \frac{\pi\beta_n}{2} \right) \varphi_{n,\delta}(t) dt &= \frac{1}{2\delta} \int_{-\frac{\delta}{2}}^{\frac{\delta}{2}} \sin \left(nt - \frac{x}{2} + \frac{\pi\beta_n}{2} \right) dt - \\ &- \frac{1}{2\delta} \int_{\frac{\pi}{n} - \frac{\delta}{2}}^{\frac{\pi}{n} + \frac{\delta}{2}} \sin \left(nt - \frac{x}{2} + \frac{\pi\beta_n}{2} \right) dt = \frac{1}{n\delta} \left(\cos \left(-\frac{x}{2} + \frac{\pi\beta_n}{2} - \frac{n\delta}{2} \right) - \cos \left(-\frac{x}{2} + \frac{\pi\beta_n}{2} + \frac{n\delta}{2} \right) \right). \end{aligned} \quad (25)$$

Із (24) і () одержуємо нерівність

$$A_n(p) \geq \left\| \sin \frac{2n-1}{2}x \frac{\cos \left(-\frac{x}{2} + \frac{\pi\beta_n}{2} - \frac{n\delta}{2} \right) - \cos \left(-\frac{x}{2} + \frac{\pi\beta_n}{2} + \frac{n\delta}{2} \right)}{n\delta} \right\|_p. \quad (26)$$

Обираючи δ настільки малим, щоб $\delta = o(\frac{1}{n})$, і переходячи до границі в правій частині нерівності (26) при $n\delta \rightarrow 0$, з урахуванням формули (), застосованої при $\theta = \pi\beta_n$, одержимо

$$A_n(p) \geq \left\| \sin \frac{2n-1}{2}x \sin \left(-\frac{x}{2} + \frac{\pi\beta_n}{2} \right) \right\|_p = \frac{1}{2} \|\Phi_{n,\pi\beta_n}(x)\|_p. \quad (27)$$

Оцінка (15) є наслідком формул (22) і (27).

Для знаходження асимптотичної рівності для величин $\|\Phi_{n,\theta}(\cdot)\|_p$ при $n \rightarrow \infty$ і довільних фіксованих $\theta \in \mathbb{R}$ і $1 \leq p \leq \infty$ скористаємось наступним твердженням роботи [11, с. 1083].

Лема 1. *Нехай $1 \leq p \leq \infty$ і 2π -періодичні функції $g(x)$ і $h(x)$ мають обмежену варіацію на $[0, 2\pi]$, якщо $p = 1$, або належать класу Гельдера $KH^1 = \{f \in C : |f(x + \delta) - f(x)| \leq K\delta, x, \delta \in \mathbb{R}\}$, якщо $1 < p \leq \infty$. Тоді для функції*

$$\Phi(x) = g(x) \cos(nx + \alpha) + h(x) \sin(nx + \alpha), \quad \alpha \in \mathbb{R}, \quad n \in \mathbb{N},$$

справджуються асимптотичні формули

$$\left. \begin{array}{l} \|\Phi\|_p \\ \inf_{c \in \mathbb{R}} \|\Phi(\cdot) - c\|_p \\ \sup_{\theta \in \mathbb{R}} \frac{1}{2} \|\Phi(\cdot + \theta) - \Phi(\cdot)\|_p \end{array} \right\} = \frac{\|\cos t\|_p}{(2\pi)^{1/p}} \|r\|_p + O(1) \frac{M}{n}, \quad (28)$$

в яких

$$r(t) = \sqrt{g^2(x) + h^2(x)}, \quad (29)$$

$$M = M_p = \begin{cases} \frac{\bar{V}(g) + \bar{V}(h)}{-\pi}, & \text{при } p = 1, \\ K + p^{-1} \|r\|_p^{1-p} \frac{\bar{V}(r^p)}{-\pi}, & \text{при } 1 < p < \infty, \\ K, & \text{при } p = \infty, \end{cases} \quad (30)$$

а величина $O(1)$ рівномірно обмежена відносно усіх розглядуваних параметрів.

Покладемо в термінах лема 1 $g(x) = g_\theta(x)$, $h(x) = h_\theta(x)$, $\alpha = -\frac{\theta}{2}$, $\Phi(x) = \Phi_{n,\theta}(x)$. Тоді згідно з (17), (18) і (29) при будь-якому $\theta \in \mathbb{R}$, $1 \leq p \leq \infty$,

$$r(x) = r_\theta(x) = \sqrt{g_\theta^2(x) + h_\theta^2(x)} = \sqrt{2(1 - \cos(x - \theta))} = 2 \left| \sin \frac{x - \theta}{2} \right|, \quad (31)$$

$$\frac{\bar{V}(r_\theta^p)}{-\pi} = 2^{p+1}, \quad (32)$$

$$\|r_\theta\|_p = 2 \left\| \sin \frac{x - \theta}{2} \right\|_p = 2 \|\cos t\|_p. \quad (33)$$

Крім того, згідно з (30)–(33) при $p = 1$

$$M_p = M_1 = \frac{\bar{V}(g_\theta)}{-\pi} + \frac{\bar{V}(h_\theta)}{-\pi} = 8, \quad (34)$$

при $1 < p < \infty$

$$M_p = K + \frac{\bar{V}(r_\theta^p)}{p \|r_\theta\|_p^{p-1}} = 1 + \frac{4}{p \|\cos t\|_p^{p-1}}, \quad (35)$$

при $p = \infty$

$$M_p = M_\infty = K = 1. \quad (36)$$

Оскільки при довільних $1 < p < \infty$

$$p \|\cos t\|_p^p = p \|\sin t\|_p^p \geq 4p \int_0^{\pi/2} \left(\frac{2}{\pi} t \right)^p dt = 2\pi \frac{p}{p+1} \geq \pi$$

i

$$\|\cos t\|_p \leq 2\pi,$$

то з рівностей (35) отримуємо оцінку

$$M_p \leq 9, \quad 1 < p < \infty. \quad (37)$$

Застосувавши лему 1 до функції $\Phi(x) = \Phi_{n,\theta}(x)$ і врахувавши формули (33), (34), (36) і (37), із (28) отримуємо рівномірну відносно усіх параметрів оцінку

$$\|\Phi_{n,\theta}(\cdot)\|_p = \frac{2^{1-\frac{1}{p}}}{\pi^{\frac{1}{p}}} \|\cos t\|_p^2 + O(1)\frac{1}{n}, \quad 1 \leq p \leq \infty, \quad \theta \in \mathbb{R}. \quad (38)$$

Із формул (13), (15) і (38) випливає, що за умови (3) справджується оцінка (8).

Залишається показати, що при виконанні рівності (4) оцінка (8) перетворюється в асимптотичну при $n \rightarrow \infty$ рівність.

Розглянемо величину

$$\varepsilon_n = \varepsilon_n(\psi) := \sup_{k \geq n} \frac{\psi(k+1)}{\psi(k)}. \quad (39)$$

В силу (4) і (39) величина ε_n монотонно спадає до нуля. А, отже, при n таких, що $\varepsilon_n < 1$

$$\begin{aligned} \sum_{k=n+1}^{\infty} \psi(k) &= \psi(n) \frac{\psi(n+1)}{\psi(n)} + \psi(n) \frac{\psi(n+1)}{\psi(n)} \frac{\psi(n+2)}{\psi(n+1)} + \psi(n) \frac{\psi(n+1)}{\psi(n)} \frac{\psi(n+2)}{\psi(n+1)} \frac{\psi(n+3)}{\psi(n+2)} + \dots = \\ &= \psi(n) \sum_{k=0}^{\infty} \prod_{j=0}^k \frac{\psi(n+j+1)}{\psi(n+j)} \leq \psi(n) \sum_{k=0}^{\infty} \prod_{j=0}^k \varepsilon_{n+j} \leq \psi(n) \sum_{k=0}^{\infty} \varepsilon_n^{k+1} = \psi(n) \frac{\varepsilon_n}{1 - \varepsilon_n}. \end{aligned} \quad (40)$$

З урахуванням співвідношень (), при n таких, що $\varepsilon_n < 1$, з (8) випливає рівномірною по усіх параметрах оцінка

$$\tilde{\mathcal{E}}_n(C_{\beta,1}^{\psi})_{L_p} = \psi(n) \left(\frac{2^{1-\frac{1}{p}}}{\pi^{1+\frac{1}{p}}} \|\cos t\|_p^2 + O(1) \left(\frac{1}{n} + \frac{\varepsilon_n}{1 - \varepsilon_n} \right) \right), \quad (41)$$

яка при $n \rightarrow \infty$ є асимптотичною рівністю.

Теорему доведено.

При $p = 1$ формула (8) перетворюється у формулу (6), а при $p = \infty$ формула (8) випливає з (7).

Наведемо наслідок з теореми 1 у випадку, коли $\psi(k) = e^{-\alpha k^r}$, $\alpha > 0$, $r > 1$.

Теорема 2. *Нехай $r > 1$, $\alpha > 0$, $1 \leq p \leq \infty$, $\beta_k \in \mathbb{R}$. Тоді для всіх номерів n таких, що*

$$n^{1-r} \ln(n+1) \leq \alpha r, \quad (42)$$

має місце рівномірною відносно усіх розглядуваних параметрів оцінка

$$\tilde{\mathcal{E}}_n(C_{\beta,1}^{\alpha,r})_{L_p} = e^{-\alpha n^r} \left(\frac{2^{1-\frac{1}{p}}}{\pi^{1+\frac{1}{p}}} \|\cos t\|_p^2 + O(1)\frac{1}{n} \right). \quad (43)$$

Доведення. Для функції $\psi(k) = e^{-\alpha k^r}$, $\alpha > 0$, $r > 1$, величина ε_n вигляду (39) оцінюється наступним чином:

$$\varepsilon_n = e^{-\alpha((n+1)^r - n^r)} \leq e^{-\alpha r n^{r-1}}. \quad (44)$$

В силу (42)

$$e^{-\alpha r n^{r-1}} \leq \frac{1}{n+1}. \quad (45)$$

Із (44) і (45) випливає нерівність

$$\frac{\varepsilon_n}{1 - \varepsilon_n} \leq \frac{2}{n}. \quad (46)$$

Формула (43) випливає із (41) і (46).

Застосуємо також оцінку (8) теореми 1 до класів $W_{\beta,1}^r$, тобто у випадку, коли $\psi(k) = k^{-r}$, $r > 1$. Оскільки

$$\sum_{k=n+1}^{\infty} \frac{1}{k^r} < \frac{1}{(n+1)^r} + \int_{n+1}^{\infty} \frac{dt}{t^r} = \frac{1}{(n+1)^r} \left(1 + \frac{n+1}{r-1}\right),$$

то, враховуючи монотонне зростання до e^{-1} послідовності $(1 - \frac{1}{n+1})^{n+1}$, одержуємо

$$\begin{aligned} n^r \sum_{k=n+1}^{\infty} \frac{1}{k^r} &< \left(\frac{n}{n+1}\right)^r \left(1 + \frac{n+1}{r-1}\right) = \left(1 - \frac{1}{n+1}\right)^{(n+1)\frac{r}{n+1}} \left(1 + \frac{n+1}{r-1}\right) < \\ &< e^{-\frac{r}{n+1}} \left(1 + \frac{n+1}{r-1}\right). \end{aligned} \quad (47)$$

Із () випливає рівномірна по всіх параметрах оцінка

$$n^r \sum_{k=n+1}^{\infty} \frac{1}{k^r} = O(1)e^{-\frac{r}{n+1}} \left(1 + \frac{n}{r-1}\right), \quad r > 1. \quad (48)$$

Як наслідок, з теореми 1 отримуємо таке твердження.

Теорема 3. *Нехай $1 \leq p \leq \infty$, $r > 1$, $\beta_k \in \mathbb{R}$, $n \in \mathbb{N}$. Тоді має місце рівномірна по всіх параметрах оцінка*

$$\tilde{\mathcal{E}}_n(W_{\beta,1}^r)_{L_p} = \frac{1}{n^r} \left(\frac{2^{1-\frac{1}{p}}}{\pi^{1+\frac{1}{p}}} \|\cos t\|_p^2 + O(1) \left(\frac{1}{n} + e^{-\frac{r}{n+1}} \left(1 + \frac{n}{r-1}\right) \right) \right). \quad (49)$$

Зазначимо, що при $r \geq n+1$ оцінка (49) набуває вигляду

$$\tilde{\mathcal{E}}_n(W_{\beta,1}^r)_{L_p} = \frac{1}{n^r} \left(\frac{2^{1-\frac{1}{p}}}{\pi^{1+\frac{1}{p}}} \|\cos t\|_p^2 + O(1) \left(\frac{1}{n} + e^{-\frac{r}{n+1}} \right) \right). \quad (50)$$

У випадку, коли $\frac{r}{n} \rightarrow \infty$ при $n \rightarrow \infty$, формула (50) є асимптотичною рівністю.

При $p = 1$ і $\beta_k = \beta$, $\beta \in \mathbb{R}$, $r \geq n+1$ рівність (50) запишеться у вигляді

$$\tilde{\mathcal{E}}_n(W_{\beta,1}^r)_{L_1} = \frac{1}{n^r} \left(\frac{16}{\pi^2} + O(1) \left(\frac{1}{n} + e^{-\frac{r}{n+1}} \right) \right). \quad (51)$$

Оцінка (51) є інтерполяційним аналогом результатів робіт С.Б. Стечкіна [12, теорема 4] та С.О. Теляковського [13], в яких досліджувалась асимптотика величин

$$\mathcal{E}_n(W_{\beta,1}^r)_{L_1} = \sup_{f \in W_{\beta,1}^r} \|f(\cdot) - S_{n-1}(f; \cdot)\|_p,$$

де $S_{n-1}(f; \cdot)$ — частинна сума Фур'є порядку $n - 1$ функції f .

Формула (51) доповнює результат В.П. Моторного [5], згідно з яким при довільних $r \in \mathbb{N}$ виконується нерівність

$$\tilde{\mathcal{E}}_n(W_1^r)_{L_1} \leq \frac{2K_{r-1} \ln n}{\pi n^r} + \frac{O(1)}{n^r}, \quad (52)$$

де K_r — константи Фавара:

$$K_m = \frac{4}{\pi} \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{(-1)^{\nu(m+1)}}{(2\nu+1)^{m+1}}, \quad m = 0, 1, \dots$$

При цьому у випадку $r = 2$ у формулі (52) можна поставити знак "дорівнює", тобто справджується асимптотична рівність

$$\tilde{\mathcal{E}}_n(W_1^2)_{L_1} = \frac{1}{n^2}(\ln n + O(1)).$$

1. Степанец А.И. Методы теории приближений: В 2 ч. — Киев: Ин-т математики НАН Украины, 2002. — Ч. 1. — 427 с.
2. Степанец А.И., Сердюк А.С., Шидлич А.Л. Классификация бесконечно дифференцируемых периодических функций // Укр. мат. журн. - 2008. - 60, № 12. - С. 1686–1708.
3. Sharapudinov I.I. On the best approximation and polynomials of the least quadratic deviation // Anal. Math. - 1983. - 9, № 3. - P. 223–234.
4. Oskolkov K.I. Inequalities of the "large sieve" type and applications to problems of trigonometric approximation // Anal. Math. - 1986. - 12, № 2. - P. 143–166.
5. Моторний В.П. Приближение периодических функций интерполяционными многочленами в L_1 // Укр. мат. журн. - 1990. - 42, № 6. - С. 781–786.
6. Сердюк А.С. Наближення періодичних функцій високої гладкості інтерполяційними тригонометричними поліномами в метриці L_1 . - Укр. мат. журн. - 2000. - Т.52, № 7. - С. 994–998.
7. Сердюк А.С. Наближення інтерполяційними тригонометричними поліномами нескінченно диференційованих періодичних функцій в інтегральній метриці. - Укр. мат. журн. - 2001. - Т.53, № 12. - С. 1654–1663.
8. Сердюк А.С. Наближення періодичних аналітичних функцій інтерполяційними тригонометричними поліномами в метриці простору L . - Укр. мат. журн. - 2002. - Т.54, № 5. - С. 692–699.
9. Сердюк А.С., Войтович В.А. Наближення класів цілих функцій інтерполяційними аналогами сум Валле Пуссена // Збірник праць Інституту математики НАН України. - Т.7, № 1: Теорія наближення функцій та суміжні питання.- Київ: Ін-т математики НАН України, 2010.- С. 274–297.
10. Корнейчук Н.П. Точные константы в теории приближения. — М.: Наука, 1987. — 423 с.
11. Сердюк А.С. Наближення класів аналітичних функцій сумами Фур'є в рівномірній метриці // Укр. мат. журн. - 2005. - 57, № 8. - С. 1079 – 1096.
12. Стечкин С.Б. Оценка остатка ряда Фурье для дифференцируемых функций // Приближение функций полиномами и сплайнами, Сборник статей, Тр. МИАН СССР. - 1980. - 145. - С. 126–151.
13. Теляковський С.А. О приближении суммами Фурье функций высокой гладкости // Укр. матем. журн. - 1989. - 41, № 4. - С. 510–518.